

KOMMENDÖREN FÖR FÖRSVARSMAKTEN

Tal vid öppnandet av den 234:e försvarskursen
Helsingfors stadshus 14.9.2020

**Herr minister,
bästa deltagare i den 234:e riksomfattande försvarskursen, mina
damer och herrar!**

**Herr minister,
bästa deltagare i den riksomfattande försvarskursen, mina damer
och herrar!**

Vi har under de senaste sex månaderna verkat i exceptionella förhållanden under verkningarna av coronapandemin, vilket även syns i den riksomfattande försvarskursens arrangemang. Genomförandet av kursen har ändrats för att vi ska kunna garantera deltagarnas säkerhet under kursens gång. Trots det har vi inte varit tvungna att ge avkall på kursens innehåll eller kvalitet, och utbildningen är lika mångsidig och innehållsrik som under de tidigare kurserna.

Jag sätter stort värde på att ni deltar i kursen trots coronaläget och att ni har reserverat de kommande veckorna för ämnen som är viktiga med tanke på samhället. Jag tackar de sakkunniga som har förbundit sig till att föreläsa och undervisa på försvarskursen samt Helsingfors stad för samarbetet för att arrangera öppnandet av försvarskursen på ett sätt som är väl lämpat för den värdiga ceremonin.

Ärade åhörare

Coronapandemin har påmint oss om hur stater agerar i krissituationer. I våras, då epidemin drog fram som en lavin från land till land, såg staterna i första hand till sina egna intressen och samarbetet mellan staterna var ringa. Globaliseringen och integrationsutvecklingen i Europa har alltså tills vidare inte förändrat nationalstatens grundläggande uppgift – den måste självständigt kunna ombesörja samhällets säkerhet i alla krissituationer. Säkerheten kommer inte gratis. Det krävs inte bara arbete och resurser utan även ett omfattande samhälleligt engagemang för att upprätthålla säkerheten.

Finlands försvarssystem är en central del av den övergripande säkerheten. Genom militärt försvar upprätthåller man en

sådan försvarsförmåga att den förebygger användningen av militär kraft mot Finland. Om de förebyggande åtgärderna sviker, måste Finland ha förmåga att avvärja ett angrepp, och i fråga om den här uppgiften vilar huvudansvaret på Försvarsmakten. Försvarsmakten klarar dock inte ensam av att försvara Finland, utan för sin uppgift behöver den stöd av andra myndigheter och samhället. På motsvarande sätt stöder Försvarsmakten vid behov andra myndigheter i icke-militära kriser såsom vi nu har gjort under coronatiden.

För hanteringen av coronaläget har Försvarsmakten använt sig av de tillvägagångssätt som vi skulle använda i en militär kris för att skapa en lägesbild, fatta beslut, planera och verkställa. De har visat sig fungera även i den här situationen.

Genom olika åtgärder har vi tryggt kontinuiteten i Försvarsmaktens uppgifter såväl i fråga om att upprätthålla försvarsberedskapen, övervakningen av den territoriella integriteten, givande av handräckning som militär krishantering.

Försvarsmakten gjorde i våras nödvändiga förändringar i beväringarnas utbildnings- och permissionsarrangemang samt i fråga om genomförande av repetitionsövningar. Tack vare förändringarna har utbildningen kunnat fortsätta i enlighet med målsättningarna, och repetitionsövningarna för reserven har återinförts från och med den 1 augusti.

Hanteringen av coronaläget har tills vidare förlöpt helt bra. Vid Försvarsmakten har hittills 42 personer insjuknat i viruset, av vilka 18 är beväringar och 24 hör till personalen. Läget är i relation till beväringarnas och personalens totala antal rätt bra. Beväringarna, reservisterna och personalen har även tagit till sig det individuella ansvaret, vars betydelse inte nog kan betonas. Vi har dock inte råd att intala oss att allt är bra. Så länge som det inte finns något vaccin, måste vi såväl som organisation som individer vara på alerten och följa anvisningarna.

I enlighet med modellen för övergripande säkerhet har myndighetssamarbetet varit intensivt under krisen. Försvarsmakten har gett handräckning bland annat till polisen vid övervakningen av begränsningarna av rörelsefriheten till och från Nyland, till Gränsbevakningsväsendet i samband

med gränssäkerhetskontroller och sjöräddningsberedskap samt personal och materiel till hälsovårdsmyndigheterna.

Krisen har visat att myndigheternas gemensamma planerings- och verkställighetsförmåga ännu måste förbättras i synnerhet på statens centralförvaltningsnivå. Beredskapen för situationsenlig krisledning, där organisationernas lägesbild, beredning av beslut och samordning av verksamheten genomförs koordinerat kan utvecklas genom gemensamma övningar. Försvarsmakten är beredd att dela med sig av sina egna tillvägagångssätt gällande krisledning till de andra, om de känner att de har behov av det.

Bästa åhörare

Världen höll redan före coronapandemin på att utvecklas i en osäkrare riktning, och pandemin verkar inte bromsa upp den här utvecklingen. Den politiska, ekonomiska och militära konkurrensen mellan stormakterna, försvagningen av det regelbaserade internationella systemet samt att tröskeln för statliga och icke-statliga aktörers användning av maktmedel har blivit lägre är faktorer som skapar spänningar. De har långtgående verkningar på andra länders och internationella organisationers verksamhet.

Finlands geopolitiska läge vid Europeiska unionens yttre gräns, å ena sidan långt från de logistiska centren i Europa och å andra sidan nära Rysslands strategiska områden, definierar Finlands övergripande säkerhet. Östersjöns militärstrategiska betydelse har ökat, vilket har synts bland annat i truppernas antal och övningsverksamheten. Samtidigt håller det arktiska områdets ekonomiska, logistiska och militära ställning på att förändras då Nordostpassagen öppnas och då de investeringar och militära aktiviteter som riktats till området ökar.

En förbättring av säkerhetsläget är dessvärre inte i sikte. I den här konstellationen är Finlands försvarsförmåga, som i förhållande till landets storlek är stark, en stabiliserande faktor i området i Norden. Utvecklingen inom vår säkerhetsmiljö är också allt svårare att förutse. Det här förutsätter att vårt försvarssystem är modernt och står i ständig beredskap.

På grund av den militära verksamheten i Finlands närområde genomförde Försvarsmakten enbart i fjol över tvåhundra identifieringsuppgifter i närheten av territorialvattnen eller luftrummet för att identifiera rörliga, vanligtvis statliga aktörer.

Ärade åhörare

Försvarsförmågan är en helhet, som kräver en balanserad och långsiktig utveckling. Å ena sidan behöver vi en omfattande reserv och å andra sidan högteknologiska system. De ska svara mot Försvarsmaktens uppgifter och säkerhetsmiljöns krav och vara optimerade för Finlands resurser.

Digitaliseringen av samhället, utvecklingen inom teknologin och krigföringen erbjuder nya möjligheter, men också nya sätt att påverka, som kan äventyra samhällets vitala funktioner och hota den kritiska infrastrukturen.

Då teknologin utvecklas, kan ett angrepp riktas förutom mot systemen även direkt mot individen. Därför behöver individen i framtiden ha allt större kristållighet och förmåga att hantera i olika typer av störningssituationer under normala förhållanden.

Den teknologiska utvecklingen har utvidgat krigföringen från det traditionella mark-, sjö- och luftförsvaret att gälla även information, informationssystem och rymden. Försvarsmakten har svarat mot den teknologiska utvecklingen genom att förbättra underrättelseförmågan och förmågan att verka i cybermiljöer, utnyttja teknologin och digitaliseringen samt utöka truppernas och systemens beredskap att verka i situationer, där man försöker lamslå samhället med teknologins hjälp.

Lika viktigt är det att leva i tiden och upprätthålla en prestationsduglig reserv. Vi förnyar beväringutbildningen, vi utökar repetitionsövningarna i reserven och förbättrar reservisternas möjligheter att delta i det frivilliga försvaret och lokalförsvaret.

Mina damer och herrar

Försvarsförmågan utvecklas på ett långsiktigt och övergripande sätt som en helhet som utgörs av mark-, sjö- och luftförsvaret samt de gemensamma prestationsförmågorna.

Tyngdpunkter inom utvecklandet av försvaret är utvecklande av beredskapen, ersättande av prestationsförmågor som tas ut bruk samt underrättelse, cyberförsvar och avståndsverkande. Förutom prestationsförmågan utvecklar vi Försvarmaktens verksamhetssätt, så att vi kan fylla våra uppgifter i en verksamhetsmiljö, där tempot hela tiden blir allt snabbare.

Bästa deltagare i den riksomfattande försvarskursen

Den riksomfattande försvarskursen förenar inflytelserika personer inom samhället, näringslivet, vetenskap och konst att behandla den övergripande säkerheten och samhällets beredskap. På grund av detta är det ytterst viktigt att vi kan ordna försvarskursen trots coronapandemin.

Den samhällseliten föreläser för er om säkerhetsfrågor som är viktiga med tanke på Finlands beredskap, om modellen för Finlands övergripande säkerhet och om dess militära försvar. Ta ut allt ni kan av den lärdom ni får av föreläsningarna och övningarna, och utmana de sakkunniga med frågor och kommentarer.

Kursinnehållet och de gemensamma erfarenheterna skapar en unik samhörighet på varje kurs. Bekanta er aktivt med varandra, för ni kommer senare att samarbeta ytterligare flera gånger i olika samhällsuppgifter.

Jag hälsar er hjärtligt välkomna till den riksomfattande försvarskursen. Jag önskar er alla en givande försvarskurs.